

GEWIST

GEWIST

TERI TERRY

Eerste druk, maart 2019

Oorspronkelijke titel Slated

Uitgave Orchard Books

Copyright © Teri Terry 2012

Copyright voor Nederlands taalgebied © IMAGINE, Veghel 2019

Vertaling Laura Weeda

Opmaak ZetSpiegel, Best

ISBN 978 94 633 3459 4

NUR 285

www.imagine-yabooks.nl

 imagine

 imagine_yabooks

 imagine.ya.books

IMAGINE is een imprint van ImageBooks Factory BV.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor Graham, die niet wist waaraan hij begon,
maar het evengoed nooit afliet weten.*

PROLOOG

Ik ren.

Flinke golven graaien naar het zand terwijl ik de ene voet na de andere voet verplaats. Opstijgen en weer neer laten komen, opnieuw. Sneller. Mijn ogen zijn gericht op de duinen in de verte. Ik kijk niet om. Mag niet omkijken. Ademen kost moeite: in, uit, in, uit. Ik blijf rennen.

Als mijn longen bijna uit elkaar barsten, mijn hart uiteen dreigt te spatten in een karmozijnrode ster op het zand, struikel ik.

Een man voor me keert om. Hij trekt me overeind en spoort me aan om verder te rennen.

Het komt dichterbij. Ik kan niet meer staan, ik val opnieuw. Ik kan niet meer rennen. Hij knielt bij me neer, houdt me vast, kijkt me in de ogen. 'Het is tijd! Snel, nu! Plaats de muur.'

Dichterbij.

Ik begin te bouwen, steen na steen. Rij na rij. Een hoge toren, als die van Rapunzel, maar zonder raam waardoorheen ik mijn haren kan laten zakken.

Zonder kans op ontsnapping. 'Vergeet nooit wie je bent!' roept hij, en hij pakt me bij de schouders, schudt me stevig heen en weer.

De zee, het zand, alles verdwijnt, wordt versluierd door de verschrikking. Zijn woorden, de blauwe plekken op mijn armen, de pijn in mijn borst en benen.

Daar is het.

HOOFDSTUK 1

Vreemd.

Oké, ik heb niet veel vergelijkingsmateriaal. Ik ben zeshen en niet traag of achterlijk, en ik heb – voor zover ik weet – niet vanaf mijn geboorte in een kast opgesloten gezeten. Maar dat krijg je nou eenmaal van Wissen. Een gebrek aan vergelijkingsmateriaal.

Het duurt even tot dingen niet meer voor het eerst gebeuren. Eerste woordjes, eerste stapjes, eerste spin op de muur, eerste keer dat je je teen stoot. Je snapt het: eerste alles.

Dat ik me vandaag vreemd voel en niet op mijn gemak, kan ook daarmee te maken hebben.

Maar nu ik hier nagelbijtend zit te wachten op Mam, Pap en Amy die me uit het ziekenhuis komen ophalen om naar huis te gaan, zonder dat ik weet wie ze zijn, of waar mijn huis is, zonder dat ik ook maar iets weet, kan toch niet echt anders voelen dan... vreemd?

Bzzzzz: een gedempte waarschuwing van de Levo aan mijn pols.

Ik kijk op het apparaatje: ik ben gezakt naar 4.4. De verkeerde kant van de geluksschaal. Ik neem een stukje cho-

cola. Zodra ik het proef, is er een kleine stijging. ‘Als je al te vaak zakt, word je nog dik.’

Ik schrik op. In de deuropening staat dokter Lysander. Lang, dun, witte jas. Haar donkere haar is strak naar achter gekamd. Haar brillenglazen zijn dik. Ze verplaatst zich haast zwevend, geruisloos als een spook, wordt wel gefluisterd. Ze lijkt het altijd aan te voelen als iemand in het rood dreigt te komen. Maar ze is niet zo’n verpleegster die je vervolgens een stevige knuffel geeft. Ze is niet bepaald een warm type of zo.

‘Het is tijd, Kyla. Kom.’

‘Moet het echt? Kan ik hier niet blijven?’ Ze schudt haar hoofd. Een ongeduldige knippering met haar ogen verraadt dat ze dit al een miljoen keer heeft gehoord. Of in ieder geval 19.417 keer, want mijn Levo heeft nummer 19.418.

‘Nee. Je weet dat dat niet kan. We hebben de kamer nodig. Kom.’

Ze draait zich om en loopt weg. Ik pak mijn tas en volg haar. Hij is niet zwaar, ook al zit alles wat ik heb erin.

Het laatste wat ik zie voor ik de deur sluit: de vier muren. Twee kussens, een deken. Een kledingkast. De wasbak met een barst aan de rechterkant, het enige wat mijn kamer onderscheidt van de eindeloze rij hokkerige kamers op deze en de andere verdiepingen. Ze vormen mijn eerste herinneringen.

Negen maanden lang waren dit de grenzen van mijn universum. Dit en het kantoor van dokter Lysander en de sportschool en de school een verdieping lager waar er meer zitten zoals ik.

Bzzzz: volhardender nu. De Levo trilt aan mijn pols, eist mijn aandacht. Mijn niveau is gezakt naar 4.1.

Te laag. Dokter Lysander draait zich om, klakt binnensmonds met haar tong. Ze bukt zich tot mijn hoogte en raakt met haar hand mijn wang aan. Ook dat is voor het eerst.

‘Echt, het komt goed. Aanvankelijk zie ik je een keer in de veertien dagen.’

Ze lacht. Het ziet er ongemakkelijk uit, zoals haar lippen over haar tanden zijn gespannen. Alsof ze zelf ook niet goed weet hoe dit zo gekomen is en wat ze ermee moet. Ik ben zo verrast dat ik mijn angst vergeet en uit het rood omhoog klim.

Ze knikt, gaat weer staan en loopt de hal door naar de lift.

In stilte zakken we de tien verdiepingen omlaag, tot aan de ‘Begane grond’, waar we via een korte hal bij een volgende deur komen. Een waar ik vanzelfsprekend niet eerder doorheen ben gegaan. Erboven staat ‘V&V’: Verwerking en Vrijlating. Als je deze deur doorgaat, ziet niemand je ooit terug.

‘Ga maar,’ zegt ze. Ik twijfel, duw de deur een stukje open. Ik draai me om om gedag te zeggen, of laat me alsjeblieft niet alleen, of allebei, maar zie enkel nog een flits van haar witte jas en haar donkere haren de lift in verdwijnen.

Mijn hart bonst. Ik adem in en uit en tel net zo lang tot tien tot mijn hartslag langzamer wordt, precies zoals ik dat hier heb geleerd. Dan recht ik mijn schouders en duw de

deur verder open. Erachter is een lange ruimte met aan de andere kant nog een deur en langs een van de muren plastic stoelen, waar twee andere Gewisten voor op de grond zitten. Ze hebben net zulke tassen als ik. Ik ken ze allebei uit de les, al ben ik hier al veel langer dan zij. Net als ik hebben ze de vaalblauwe katoenen overall ingewisseld voor een gewone spijkerbroek. Eigenlijk ons nieuwe uniform dus. Ze kijken blij. Ze mogen eindelijk het ziekenhuis uit, naar hun familie toe. Dat ze die nooit eerder hebben ontmoet, doet er niet toe.

Een verpleegster achter de balie tegenover ze kijkt op. Ik sta nog in de opening, durf de deur niet achter me te sluiten. Ze frons lichtjes en wenkt me naar binnen.

‘Kom maar verder. Ben jij Kyla? Je moet hier bij mij inchecken voordat je kan uitchecken,’ zegt ze met een brede grijns. Ik loop schoorvoetend haar kant uit. Als de deur achter me met een swoesj sluit, begint mijn Levo te zoe-men. Als ze mijn hand pakt en m’n Levo scant, gaat hij nog meer tekeer: 3.9. Ze schudt haar hoofd en houdt met haar ene hand mijn arm stevig vast, terwijl ze met de andere een injectienaald in mijn bovenarm prikt.

‘Wat is dat?’ vraag ik terwijl ik me losruk en over mijn arm wrijf, al denk ik het antwoord eigenlijk wel te weten.

‘Gewoon wat spul om je niveau op peil te houden, totdat iemand je daarbij kan helpen. Ga maar zitten totdat je geroepen wordt.’

Mijn maag draait zich om. Ik ga zitten. De twee andere Gewisten kijken me met grote ogen aan. Ik voel hoe het

Geluksspul door mijn aderen begint te stromen, ontspan al een beetje. Maar mijn gedachten blijven – zelfs als mijn Levo bijna op 5 staat.

Stel dat mijn ouders me niet leuk vinden... Zelfs als ik heel hard mijn best doe – en ik moet toegeven dat dat niet altijd zo is – zijn niet alle mensen even aardig tegen me. Net als dokter Lysander irriteert het ze dat ik niet altijd doe of zeg wat ze van me verwachten.

En stel dat ik hen niet leuk vindt... Het enige wat ik van ze weet is hoe ze heten. Het enige wat ik van ze heb is een foto, die ingelijst aan de muur in mijn ziekenhuiskamer hing en nu in mijn tas zit. David, Sandra en Amy Davis: Pap, Mam en Grote zus. Ze lachen naar de camera en zien er vriendelijk uit. Maar hoeveel zegt dat nou eigenlijk?

Uiteindelijk doet het er niet eens toe. Wie ze ook zijn, ik moet zorgen dat ze me leuk vinden.

Een andere optie is er niet.

HOOFDSTUK 2

‘Verwerken’ stelt niet veel voor. Ik word gescand, gefotografeerd en gewogen, en mijn vingerafdrukken worden genomen.

‘Vrijlaten’ is lastiger. Terwijl we naar mijn nieuwe gezin op weg zijn legt de verpleegster uit dat ik mijn moeder en vader moet groeten, dat zij en ik wat papieren moeten ondertekenen waarin staat dat we nu één grote gezellige familie zijn en dat we daarna weggaan en nog lang en gelukkig leven. Maar ik zie een addertje: wat als ze na één blik op mij alsnog besluiten niet te tekenen? Wat gebeurt er dan?

‘Rechttop staan en lachen!’ sist ze, en ze duwt me een deur door.

Ik zet een brede lach op, maar betwijfel of die me er minder bang en ongelukkig uit doet zien, laat staan blij en beminnelijk. Ik denk eerder een beetje krankzinnig.

Vanuit de deuropening zie ik ze zitten. Ergens had ik verwacht ze precies als op de foto aan te treffen: in dezelfde houding, met dezelfde kleding – als een stel poppen. Maar ze hebben alle drie andere kleren aan, een andere houding. Alle details schreeuwen om mijn aandacht. Het is teveel

tegelijk, zelfs met het Geluksspul in mijn aderen dreig ik overweldigd te raken en in het rood te schieten. In mijn hoofd klinkt de verveelde stem van de leraar, alsof ze naast me staat en steeds maar weer diezelfde woorden herhaalt: *één ding tegelijk, Kyla.*

Goed, ik richt me op hun ogen, de rest komt later. Die van Pap zijn grijs, ondoordringbaar, kalm, die van Mam zijn vlekkerig lichtbruin en staan ongeduldig. Ze doen me denken aan die van dokter Lysander; ogen die alles zien. En dan is er nog mijn zus: grote, donkere, bijna zwarte ogen staren me nieuwsgierig aan vanuit een glanzend gezicht, als mokkaleurig fluweel. Toen ik de foto weken geleden kreeg toegestuurd en vroeg waarom Amy zo anders was dan mijn ouders en ik, kreeg ik te horen dat ras irrelevant is en onder de Centrale Coalitie niet langer dient te worden opgemerkt of benoemd. Maar hoe kan je zoiets nou *niet* zien?

Ze zitten met z'n drieën aan een bureau tegenover een man. Alle ogen zijn op mij gericht, niemand zegt iets. Mijn glimlach voelt steeds onnatuurlijker aan, hij kleeft aan mijn gezicht als een dood dier aan de weg.

Dan springt Pap op uit zijn stoel. 'Kyla, we zijn zo blij je in ons gezin te mogen verwelkomen.' Hij lacht en pakt mijn hand, kust me op de wang. Zijn bakkebaarden prikken. Zijn glimlach is hartelijk en oprecht.

Mam en Amy volgen. Ze steken stuk voor stuk boven me uit, wat met mijn formaat dan ook al snel het geval is. Amy steekt een arm door de mijne en strijkt over mijn

haar. ‘Wat een mooie kleur, een soort zijdeachtig maïs. En zo zacht!’

Mam glimlacht ook. Een glimlach die meer op de mijne lijkt.

De man achter het bureau schraapt zijn keel en schuift ons wat papieren toe. ‘Uw handtekeningen, alstublieft.’

Mam en Pap tekenen op de plek die hij aanwijst. Daarna geeft Pap de pen aan mij.

‘Hier tekenen, Kyla,’ zegt de man, en hij wijst naar een lege regel onder aan een uitvoerig document. ‘Kyla Davis’ staat eronder.

‘Wat is het?’ vraag ik. De woorden zijn er al uit voordat ik me herinner te praten zoals ik van dokter Lysander heb geleerd.

De man achter het bureau trekt zijn wenkbrauwen op. Zijn gezicht verraadt eerst verbazing, dan irritatie. ‘Standaardontslag van verplichte behandeling volgens opgelegde straf. Graag tekenen.’

‘Mag ik het eerst lezen?’ vraag ik. Mijn koppige ik is sterker dan de voorzichtige ik, die me toefluistert dat ik me niet gedraag zoals het hoort.

De man knijpt zijn ogen tot spleetjes en zucht. ‘Ja, dat mag. Ik verzoek iedereen te wachten terwijl mejuffrouw Davis gebruikmaakt van haar recht.’

Ik blader door het document, dat bestaat uit twaalf dicht bedrukte pagina’s. De letters beginnen voor mijn ogen te dansen, mijn hartslag neemt weer toe.

Pap legt een hand op mijn schouder. Ik draai mijn hoofd

naar hem om. ‘Het is oké, Kyla. Doe het maar,’ zegt hij met een rustige, geruststellende uitdrukking op zijn gezicht. Vanaf nu moet ik hem gehoorzamen, hem en Mam. Ineens herinner ik me dat een verpleegster me vorige week geduldig heeft uitgelegd dat dat een van de dingen is die in het contract staan.

Met een gloeiend hoofd zet ik een handtekening: Kyla Davis. Niet langer alleen Kyla, zoals een medewerker me heeft genoemd toen ik hier negen maanden geleden voor het eerst mijn ogen opende, naar een tante van haar die net zulke groene ogen zou hebben als ik. Nu heb ik een heuse achternaam. Als lid van het gezin komt die me toe. Ook dat staat ergens in het contract.

‘Laat mij deze dragen,’ zegt Pap terwijl hij mijn tas op-pakt. Amy haakt haar arm in de mijne en samen lopen we een laatste deur door. Alsof het niets is laten we alles achter wat ik ken.

Terwijl we de parkeergarage onder het ziekenhuis uit cir-kelen, richting de uitgang, bestuderen Mam en Pap me via de autospiegel. Op mijn beurt bestudeer ik hen.

Ze vragen zich waarschijnlijk af hoe het kan dat hun dochters zo verschillend zijn – en heus niet alleen vanwege de huidskleur die ik niet op mag merken.

Amy zit naast me op de achterbank: groot, flinke boe-zem. Ze is negentien, drie jaar ouder dan ik. Ik ben klein en tenger en heb piekerig blond haar, terwijl dat van haar dik is, en zwaar. Zij is nogal een verschijning, zoals een van

de mannelijke verplegers een keer over een vrouwelijke verpleegster zei. En ik ben...

Mijn hersenen zoeken een woord dat het tegenovergestelde van Amy omschrijft, maar er komt niks. Misschien zegt dat genoeg. Ik ben een blanco pagina. Niet echt buitengewoon boeiend dus.

Amy draagt een klokkende jurk in een rode print met lange mouwen. Als ze er een opstroopt, zie ik haar Levo. Mijn ogen worden groot van verbazing: ook zij is dus gewist. Haar Levo is van een ouder model, lomp en dik. De mijne bestaat uit een dunne gevlochten band van goud met een kleine wijzerplaat, zodat anderen zullen denken dat het een horloge is, of een armband – niet dat iemand daar intrapt.

‘Ik ben zo blij dat je er bent, zusje,’ zegt ze, en aan de 6.3 op haar pols te zien meent ze het.

We komen bij de poort, waar Wachters staan. Een loopt naar de auto toe, de anderen kijken toe van achter het raam. Pap drukt op een paar knopjes en alle ramen en de achterbak gaan open.

Mam, Pap en Amy stropen hun mouwen op en steken hun handen naar buiten. Ik doe hetzelfde. De Wachter kijkt naar de lege polsen van Mam en Pap en knikt. Dan richt hij zich tot Amy en houdt een apparaatje boven haar pols. Het blijft. Hij doet hetzelfde bij mijn pols. Opnieuw geblied. Dan werpt hij een blik in de achterbak en gooit hem weer dicht.

De slagboom voor ons gaat omhoog. We rijden door.

‘Kyla, wat zou je vandaag willen doen?’ vraagt Mam.

Mam is rond en hoekig. Ja, dat kan samengaan. Haar vorm is rond en zacht maar haar blik en woorden zijn scherp.

De auto rijdt de weg op. Ik kijk achterom. Ik ken het ziekenhuis goed, maar alleen vanbinnen. Ik zie nu hoe het gebouw zich zowel in de breedte als in de hoogte uitstrekt. Eindeloze rijen kleine, getraliede ramen. Hoge hekken en om de zoveel ramen een toren met een Wachter erin. En...

‘Kyla, ik vroeg je iets!’ Ik schrik op. ‘Ik weet het niet,’ zeg ik. Pap lacht. ‘Natuurlijk niet, Kyla, dat is logisch. Kyla weet niet wat ze wil doen, want ze weet niet wat ze allemaal *kan* doen.’

‘Weet je wat, Mam,’ zegt Amy, terwijl ze haar hoofd schudt. ‘Laten we rechtstreeks naar huis gaan. De dokter zei dat ze beter eerst een beetje kon wennen.’

‘En dokters weten natuurlijk alles...’ zucht Mam. Ik krijg het gevoel dat ze deze discussie eerder hebben gevoerd.

Pap kijkt in de spiegel. ‘Kyla, wist je dat vijftig procent van de dokters de slechtste van hun klas waren?’

Amy lacht. ‘Kom op, David,’ zegt Mam. Maar ook zij moet lachen.

‘Heb je gehoord van die dokter die het verschil tussen rechts en links niet wist?’ vraagt Pap, en hij begint een lang verhaal over medische blunders waarvan ik hoop dat ze in mijn ziekenhuis nooit zijn voorgekomen.

Al snel vergeet ik hen en al het andere om me heen en staar ik alleen nog naar buiten.

Londen.

Er begint zich een nieuw plaatje te vormen in mijn hoofd. New London Hospital wordt uit de centrale plek verdreven en zakt weg in de zee die het omringt. Wegen die maar doorlopen, auto's, gebouwen. Sommige zijn verduisterd en dichtgetimmerd, maar de meeste zijn bewoond en bedrijvig. Op balkons hangt was te drogen, er staan planten, gordijnen bollen op voor de ramen. En overal zijn mensen. In de auto's, op de straten. Hele menigten mensen, en winkels, en kantoren met nog meer mensen. Ze bewegen zich haastig alle kanten op en trekken zich niks aan van de Wachters op de hoeken van de straat, die in aantal afnemen naarmate we verder van het ziekenhuis komen.

Dokter Lysander heeft me vaak gevraagd waarom ik altijd maar alles moet observeren, begrijpen en onthouden en alle locaties en verhoudingen in kaart moet brengen.

Ik weet het niet. Misschien voel ik me niet graag blanco. Al die missende details moeten worden ingevuld.

Enkele dagen nadat ik had geleerd hoe ik de ene voet voor de andere moest plaatsen zonder om te vallen, had ik alle verdiepingen waar ik binnen het ziekenhuis mocht komen geteld, verkend en in mijn hoofd geprent. Ik zou alle verpleegstersposten, laboratoria en kamernummers geblinddoekt kunnen vinden, en als ik nu mijn ogen sluit kan ik ze tot in de details voor de geest halen.

Maar Londen is een ander verhaal. Een hele stad. Ik zou elke straat op en neer moeten lopen om deze omgeving

in kaart te kunnen brengen. Wij rijden in een directe lijn naar 'huis', naar een dorpje dat een uur ten westen van Londen ligt.

Ik heb op de ziekenhuisschool natuurlijk kaarten en foto's bekeken. Ter voorbereiding op de vrijlating kregen we dagelijks net zo veel algemene kennis toegediend als onze blanco hersenen maar op konden nemen.

Hoeveel dat precies was verschilde per leerling. Zelf zoog ik alle feiten in me op. Ik leerde en onthield ze door tekeningen en beschrijvingen in mijn notitieblok te maken. De meeste andere leerlingen waren minder ontvankelijk en zaten vooral breed en glazig om zich heen te grijnzen. Na het wissen wordt het geluksgehalte in onze psychologische profielen omhoog bijgesteld.

Als de keren dat ik grijns nu zijn verhoogd, moet dat daarvoor wel héél weinig zijn voorgekomen.